

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Parashat derakhim

Rosanes, Judah ben Samuel

הדוהי, סענאזר

Ṷinitsi'ah, 5503 [1742 oder 1743]

קלח קרפ בי שורד

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9997

שנחמא שאתה היית מורד במלכות שנעשית מלך כבוד שאלו קיים ומסוס הכי שאלת באור' וזאת שנית לבקש את נפשך שפני סכרתו דשלא כדון עשית נחמא שחחמלך נענש על ירך ואם כן אתה נקרא דע ואין מכנישין את נפשך במחנתו של הכ"ה ואין לך לבקש את נפשך גדול מזה - לזה אמרה לא תחוס כלל לדבריו לא והייתה נפש אדוני נרודה בנרוד החיים את ה' חלקיך דמלכך שנפשך תכנס במחנתו של הקב"ה דהיינו שיהיה נרודה בנרוד החיים עוד תכנס לפני ולפנים את ה' חלקיך אגלו תמס תחת כנפי הסכינה ומה שרצה לחפות עליך לומר שאין מכניסים את נפשך במחנתו של הקב"ה יחולו על ראשו ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע וכדאמרינן בס' חלק ג' ע"פ מלאכי חבלה בודמנו לדואג אחד ששכח תלמודו ואחד שטרף נשמתו ואחד שפור עפרו בכפי כנסיות ובכתי מדרשות נחמא שלא זכה ליכנס במחנתו של הקב"ה מטוס דלפי האמת דואג הורה שלא כדון ונענש אחימלך על ידו וכל שחברו נענש על ידו חן מכניסין אותו במחנתו של הקב"ה -

ועל

פי זה נבא לכונת הכתובים שאמר אבישי התחת זאת לא יומת שמעי כי קבל את משיח' כלות דהן לו יהי דכל ישראל נטו אחרי אבטלוס מכל מקום כיון שאתה משיח' י'ם לך דין מלך ואם כן מן הדין הוא שיומ' שמעי כדון מורד במלכו' מאחר שקבל את משיח' ה' - והטיב להם דוד ואמר מה לי ולכס בני צרויה כי תהיו לי היום לטטן - כלומר כפי סברתכם שאני היה לי דין מלך בברחי מפני בני אבטלוס נחמא שאף בהיות שאל קיים היה לי דין מלך ואם כן מחלתי על כבודי באותו מעשה דנבל ואין לך כטון גדול מזה שהרי עוכש המלך שמואל על כבודו הוא שמשל' תמנו מלכותו אבל האמת הוא כי היום אני מלך על ישראל אבל קודם לכן לא היה לי דין מלך וכדון עשיתי במה שלא הרגתי את נבל -

הבלל

העולה מדברינו הוא שדוד סבור שאף שהיה משוח עז שמואל וכבר מלך כיון שנטו כל ישראל אחרי אבטלוס שוב לא היה לו דין מלך ומ' ה' לא הרנו לשמעני והיה מתכפר בשעירה כהדיוט וא"כ פ' ס' וק' ב' בהיות שאל קיי' שעדין לא מלך דאף שכבר נמשח עז שמואל שלא היה לו דין מלך - וזהו כונת אביניל באמרה והיה כי עשה אינו לפוקה ולמכבול מטוס דעכשו אם אתה הורג את נבל אינו לפוקה ולמכבול מטוס שתאמר אני סבור שיש לי דין מלך אף ששאל קיים כיון שכבר נמשחתי עז שמואל אך כשיעשה' לאדוני כו' אז לתפרע תהיה לך לפוקה ולמכבול ולשפוד דם חים לכי שיאחרו לך מאחר שאתה סבור דכיון דנטו כל ישראל אחר אבטלוס אין לך דין מלך ומ' ה' אתה מתכפר בשעירה כהדיוט ומטוס זה לא הרגת את שמעי נחמא דלתפרע נעשה דמי של נבל לפוקה ולמכבול לשפוד דם חים - והנה הדבר ידוע שאותה הכריתה שברח מפני אבטלוס היתה מפני עון דבת כבע ובתאחר נתן הנביא הנביא הנביא ומקיס וכו' - ולזה אמרה ולא תהיה זאת לך לפוקה זאת מכלל דאוי' אחריתי והיינו דבת שבע כלו' דייך מה שיעמד לנגדך באותו זמן והיינו עון דבת שבע לא יעמוד כנגדך נמי עון דס' ד' ויפה למדו רז"ל משפוק זה דאביניל היתה נביאה שהרי ראתה את הנבל ואתה יראת ה' הוא תהלה :

דרוש יב פרק חלק

דרש רבא מ' ד וכלעי שתמו ונאספו וכו' אמר דוד לפני הכ"ה רכס' ע גלוי וידוע לפניך שאם היו קודעין את כפרי לא היה דמי' שומת וכו' עד אבל המלכין פני חברו ברבים אין לו חלק לעה"ב - **מודעת** זאת לפני כל יודעי דת מעלתו של מלך ואמרינן ב'ירוש' פ"ק דכבודים וז' חסם חתן ונפיו מוחלוק להם כל עונותיהם וכו' במה

שנחמא שאתה היית מורד במלכות שנעשית מלך כבוד שאלו קיים ומסוס הכי שאלת באור' וזאת שנית לבקש את נפשך שפני סכרתו דשלא כדון עשית נחמא שחחמלך נענש על ירך ואם כן אתה נקרא דע ואין מכנישין את נפשך במחנתו של הכ"ה ואין לך לבקש את נפשך גדול מזה - לזה אמרה לא תחוס כלל לדבריו לא והייתה נפש אדוני נרודה בנרוד החיים את ה' חלקיך דמלכך שנפשך תכנס במחנתו של הקב"ה דהיינו שיהיה נרודה בנרוד החיים עוד תכנס לפני ולפנים את ה' חלקיך אגלו תמס תחת כנפי הסכינה ומה שרצה לחפות עליך לומר שאין מכניסים את נפשך במחנתו של הקב"ה יחולו על ראשו ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע וכדאמרינן בס' חלק ג' ע"פ מלאכי חבלה בודמנו לדואג אחד ששכח תלמודו ואחד שטרף נשמתו ואחד שפור עפרו בכפי כנסיות ובכתי מדרשות נחמא שלא זכה ליכנס במחנתו של הקב"ה מטוס דלפי האמת דואג הורה שלא כדון ונענש אחימלך על ידו וכל שחברו נענש על ידו חן מכניסין אותו במחנתו של הקב"ה -

והנה

עד עכשו כל שנוכחיה של אביניל לא היו אלא לומר לדוד שאל יעלה בדעתך דכפי סברתי שאין לך דין מלך ימסך לך רעה תחמת מה ששאלת באורים ותומי' לאח מלך אבל עדין לא נחמא מקום להכרוח סברתה ואפשר שיש לדוד דין מלך מאחר שנחמא על ידי שמואל אף שעדין שאל קיים - לזה באה ואמרה לו דמלכך דנפי סברתי שאין לך דין מלך לא ימסך לך שום נזק עוד אני אומרת לך שאם אתה מחזיק בסברתך שיש לך דין מלך ימסך לך מזה באחרית הימים פוקה ומכבול כשיעשה' לאדוני ככל אשר דבר וכו' לנגיד על ישראל ולא תהיה לך זאת לפוקה ולמכבול לב לאדוני ולשפוד דם נקי וכו' - והכונה הוא עם מאי דאמרי' ב'ירושלמי פ"ק דראש גוטי וברות רבתי עלה דקרא ד'ואמר לה בוגו לעת האוכל גוטי הלום אמר רב הונא כל אותם שטה חדשים שהיה בורח דוד מאבטלו' לא עלו לדוד תמנין שני מלכותו שהיה מתכפר בשעיר' כהדיוט ע"כ הרי דם' ל' לדוד דאף שהיה משהו מפי ה' וכבר התחיל במלכותו מ' כיון שנטו כל ישראל אחרי אבטלוס אין לו דין מלך וכו' כתב דר' ק' עלה דקרא דכי יואב נטה אחרי אדניה ואחרי אבטלוס לא נטה וז' כי אלו נטה אחרי אבטלוס ולא נטה אחרי אדניה לא היה לו לפחד שכיון שכל ישראל היו רוצים להמליכו לא היה מורד שיחייב מיתה שאם כן היה עממא חייב מיתה והנה דוד אחר לו לשמו טר נבא ובקש עתה את דמו מיד יואב ע"כ - ואפשר דמטעם זה לא רנה דוד להרוג את שמעי כשזוהו דרא ק"ל דמלך שמואל על כבודו אין כבודו מחול אלא דסבר דוד דמאחר שכל ישראל נטה אחרי אבטלוס אין לו דין מלך דומיא דמה שהיה מתכפר בשעירה כהדיוט -

ובזה

יובנו קנת פסוקים בשמואל כפי ס' י'ט וזה תארס ויין אבישי ב' צרויה ויאמר דוד מה לי ולכס בני צרויה כי תהיו לי היום לטטן היום יומת איש בישראל כי הלא ידעתי כי היום אני מלך על ישראל ע"כ וכבר כתבתי בכונת פסוקים אלו בדרך דוד יע'ש ושיין בדרוס שאחר זה - אך כפי דרכנו נאמר באופן אחר ויש לדקדק במאמר אבישי באומרו התחת זאת לא יומת שמעי כי קבל את משיח' ה' דלא היה לו לומר אלא כי קבל את המלך שהיא הסיבה הנצמית לחייב מיתה לשמעני מדון מורד במלכות - ועוד יש לדקדק בתשובתו של דוד שאמר מה לי ולכס בני צרויה כי תהיו לי היום לטטן מה היתה כונתו ואין אבישי הוא לטטן לדוד ואדרבה כונת אבישי היתה לכבוד דוד - ועוד יש לדקדק במה

דרך המלך דרוש יב

מחויק עמך כמלך עמנו אף שעדין טאול קיים אס כן ב"ס וק"ו
שבזמן הכריחה מפני אבטלוס שיש לך דין מלך שהרי כבר מלכת
ולפי זה נמנה שמשולם לא נסתלק דוד מהמלכות ואס כן אף
כשיעשה ה' לאדוני ככל אשר דבר ונדך לנגיד אין כאן דבר חדש
מתלכות לומר שנמחל לך עון דבת שבע כמו מי שמולך שמוחלין
לו כל עונותיו ואס כן תהיה לך לסקוק ולמכול איתו כון דבת
שבע אף כפי סברתי שאני אומרת דמשוח דמלכות לא דתי
למשוח דכהונה ולפי זה כיון שטאול קיים אין לך דין מלך אף
שנמסחה על ידי שמואל אס כן בכרךך נמי מפני אבטלוס אין
לך דין מלך אלא כהדיוט ואס כן כשתחזור למלכותך ונדך לנגיד
אתה בעטה מלך מחדש וכמחל לך אותו עון דבת שבע נמנה
שהוצרכה אביגיל בייחוד לרמוז לדוד איתו ענין דבת שבע
ובדכתיבנא ושטר למדו רזל מכאן שהיתה נביאה מלכת כל
העמיד לבא להדינו עון דבת שבע ובריחתו מפני אבטלוס ומה
שחור למלכות את הכל ראתה בבבואה *

ובזה

יובן סיום הספוק שאמרה וזכרת את אמתך ודרשו
רזל בפ"ק דמגלה וזכרת את אמתך אמר רב כהאן
היינו דאמרי אינשי איתתא כדתי שותא פלגה ע"כ ופרמי בעוד
שהאשה מדברת היא טוה כלומר שהיתה מדברת עמו על בעלה
הזכירה לו על עגמה שאס ימות נבל ויטאנה ע"כ * והדבר קשה
מחד מאביגיל שהיתה אמת חיל וכביאה איד הוגיאה דברים כלו
מפיה דכבר אחת הכבלות שבעוד שהיתה מתחננת לדוד שלא
יברוג את בעלה שתאמר שאס ימות נבל שיטאנה דוד והתייחה
מהדוננו דוד איד לא דחפה דאמת הבנין בטומנו דברים הללו *
וגראה דזה יובן עס מאי דאמרינו בירוכלמי דסנהדרין פ"ב
ושהייתה גרורות עד יום מותן למנות חייות ר' יודה בן פוי בנס
ד' יוחנן את מלמד שהיה דוד מקלעתו ומקטטתו ומכניסן לפניו
ככל יום ואומר ליגדו הרע תאבשה דבר האסור לך חייך לאני
מתאבך דבר המיידר לך רכנין דקסרו אמרין אסוריות ממש
היו ומה כלי הדיוט שנשתמש בהם הדיוט אסורות למלך כלי
המלך שנשתמש בהם הדיוט אינו דין טיהא המלך אסור
להשתמש בהם ע"כ *

ובכאן

קשה לי על מה שכתבו החו"ם פ"ק דגיטין ע"ג
שהיא דאמרינו ומנה עליו פלגנו חד אמר זבוב
מנה וחד אמר ניהא מנה סקכו דמנא לן שלא היה נזות ממש
ותרלו כנס דבינו תס מדנה להחזירה כדמוכחי קראי שפילו
פילגסי לא היה דרכס להחזירם לאחר נזותם בדכתיב בא אל
פילגסי אביך וכתיב ושהייתה גרורות עד יום מותן למנות חייות
ע"כ * ותמהני דאף דנימא דהיה מנהגם שלא להחזיר פילו
הפילגסי שזינו אכתי קשה נבי דוד למה לא החזירם שהרי
הנזות היו מאבטלוס ואפילו אשת חים שזינתה באונס מותרת
לבעלה ואיך יתכן שהחמי' דוד על עגמי אפי' בני ילגסי אנוסות
עוד אני תמיה מדברתינו בעלי המום דאיך אשתמיט מינייהו
דברי הירושלמי הללו שכתבנו דלדעת ר' יוחנן מה טלא החזירם
דוד הוא כדי לנזק יגרו הא' לאו הכי מותרות היו לדוד ולדעת
רבנן דקסרו אסורות היו לדוד מן הדיוט מטום דכלי דנשתמש
בהם הדיוט אסור למלך סוף דבר דברי החו"ם הללו נדויכס
אנלי תלמוד *

ורגה

בתיק דברי הירושלמי כאמרו ומה כלי הדיוט
שנשתמש בהם הדיוט אסור למלך כלי המלך שנשתמש
בהם הדיוט אינו דין טיהא המלך אסור בהם אני תמיה בק"ו זה
דאס כן כלי הקדש שנשתמש בהם הדיוט היו אסורים לנגבה
שהרי כלי הדיוט שנשתמש בהם הדיוט אסורים לנגבה * ונדליה
מה נראה מדברי הר"ם דלא מיבעיא שאס נשתמש בהם הדיוט
דאסורים

פטיא מל' דכתיב בן טנה טאול במלכו וכי בן טנה הוא אלא
שנמחלו לו כל עונותיו כתיובן בן טנה ע"כ * ובה נכין מאמר
אביגיל לדוד והיה כי יעשה ה' לאדוני וגו' ולא תהיה זאת לך
לסקוק וכבר הארכנו לעיל ליישב המשך פסוקים אלו של ויבוח
אביגיל עס דוד כמו טיע"ס * אף ע"פ הקדמותינו נאמר כונה
אחרת בפסוק הנז' והנה כבר כתבנו לעיל שדוד היה סבור דכיון
דנמסח מאותה טעה יש לו דין מלך והיה ש"ל דמשוח דמלכות
הוא במשוח דכהונה שכתמיחה הדבר תלוי וכדתנן כהן משוח
שעבר מכהונתו מביא פד הבא על כל המנות מטום דמשעלה לא
ירד ואף הוא נמסח ע"פ נביא ויש לו מלך מאותה טעה * אך
הדין הוא דנבי מלך בעי' שאין על נביו אלא ה' אלקיו ומטעם
זה נביא שעבר מנשיאותו הרי הוא כהדיוט דנבי מלך לאו
במשיחה תליא מלכת אלא במלכות תליא מלכת * ובכר הארז
תוסרות"ט כדרשותיו פרטת חיי טרה וכתיב מאביגיל ודוד היו
חלוקים בזה שדוד היה סבור שאף שאינו מלך דינו כמלך מכיון
שנמסח ממשוח דכהונה ואביגיל היתה סבורה דנבי מלך אין
הדבר תלוי במשיחה כי אס במלכות * והנה מתחלוקת זה נמשך
עוד מחלוקת אחר' והיינו בזמן שנטו ישראל אחרי אבטלוס אס
יש לדוד דין מלך או לא דלסכרת דוד שכל תלוי במשיחה דומיא
דכסוב' אס כן אף בזמן שהיה בורח מפני אבטלוס יש לו דין
מלך וכדתנן כהן משוח שעבר מביא פד הבא על כל המנות *
אך לשכרת אביגיל אין לדוד דין מלך באותו זמן מטום דמלך
כיון שעבר מנשיאותו הרי הוא כהדיוט * ומה איכא בניייהו
דלסכרת אביגיל דהיה לה דמלך אינו תלוי במשיחה אלא במלכות
ואס כן בזמן שהיה כדרך מפני אבטלוס נסתלק ממלכותו
ובטנהרנן אבטלוס וחזרו כל ישראל והמליכו אותו בעטה מלך
מחדש ואס כן נמחלו לו כל עונותיו כדיון מי שמולך שמוחלין לו
כל עונותיו ואס כן נמחל לדוד עון דבת שבע אף כפי סברת
דוד שכל תלוי במשיחה ואפילו בזמן שאינו מלך דינו כמלך
נמנה שאף בזמן שברח מפני אבטלוס לא נסתלק ממלכותו ואס
כן אף לאחר שנהרג אבטלוס אין כאן דבר חדש לומר שמוחלין
לו כל עונותיו שהרי מעיקרא נמי מלך היה *

ובזה

נבא לכונת הספוק שכתבנו והיה כי עשה יעשה ה'
לאדוני ככל אשר דבר הטיבה עליך ונדך לנגיד על
ישראל ולא תהיה זאת לך לסקוק ולמכול לב לאדוני ודר' רזל
זאת מכלל דאיכא אחריתי ומאי ניהו דבת שבע והן הן הדברים
שכתבנו שכתח' אחרת לדוד שאין לו דין מלך ואל יעלה בדעתך
דכפי זה שאני אומרת לך כאין לך דין מלך יומשך אלך רעה מנז'
מה ששאלת באורים ותומים דכיון שאין לו דין מלך נמנה
שלא כדיו טאל באורים ונענש אחימלך על ידי דוד וכל שחברו
בענש על ידו נקרא רע לים אחרת דכיון דמלכתו ה' אדוני נלחם
דעה לא תחלא כך מיימד לפי שהדין הוא דכס דנפאלין לחלך
כך נפאלין למי שגורך הגבור בו ואין לך מי שהגבור גורך בו
כאדונינו דוד ונמי שהארכנו בזה לעיל והנה כל טכנותיה טל
אביגיל לא היו אלא לומר לדוד שלא יומשך לדוד טום נזק
מסכרתה הלזו שאמרה שאין לדוד דין מלך אבל עדין לא מנאה
מקום להכריח סכרתה ואפטר כיאמר דוד שאין הדין כאביגיל
אלא דאף דטאול קיים חבל מקום יש לו לדוד דין מלך כיון
שנמסח על ידי שמואל ומשוח דמלכות דינו כמשוח דכהונה *
ולזה באה ואמרה דמלבד דכפי סברתי לא יומשך לך טום נזק
עוד אני אומרת לך שאס אתה מחויק בסכרתך טים לך דין מלך
יומשך לך מזה פוקה ומכסול כשיעשה ה' לאדוני ככל אשר דבר
ונדך לנגיד על ישראל ולא תהיה זאת לך לסקוק ולמכסול זאת
מכלל דאיכ' אחריתי ומאי ניהו דבת שבע דכפי סברתך שאמרה
מחויק

וראותי לומר ש יפה זל שהקשה לדין לקח דוד לגנבה כח
 היה אליבא דר' יאודה והרי בא עליה חכמי אחר
 מות רחל ואיך הותרה לדוד דהא אמרינן דכלי שנשתמש בו
 הדיוט חסור למלך ומתוך הלל ידע דוד בדבר ע"כ * והנה
 לשיקור קושית הרב מרגפה בת חיה אפרח לומר דאיש כשת חסדו
 לאבנר אבל מעולם לא בא עליה אבנר וכן הוא דעת רד"ק *
 והוא כאלו חכמי אבנר ומסקוד עלי עון האשה היום * ומה שאני
 תמיה הוא לדין לקח דוד את בת שבע שידע שהיתה אשת אוריה
 ובשואה היתה וכמו שמורים הכתובים * הן אשת
 בראשית במדרש דאוריה לא בא על בת שבע ומסקי להך דרשא
 מדכתיב ותהי לו כבת ממש טלח נגע כה וכפר הובאה אנדה זו
 בספר חב"ק סופרים עלה פ"ח ע"ב וכיון שכן מותרת היא לדוד
 שלא נשתמש בה הדיוט * וכי תימא אכתי קשה דוד מנא ידע
 להאי מלתא * כאוריה לא נגע בה יס לומר על פי כתיב נודע לו
 טלח נגע בה אוריה * ונדולה מוז כתב הרשב"א בתשובה סי' י
 שהקשה לדין נשא דוד את מיכל בת שאול מאחד שנשאת לפלטי
 בן לים והרי היא אסורה לבעל ולבועל ומיך שידע על פי כתיב
 שלא בא עליה פלטו בן לים יע"ש * באופן דמכת שבע כתי לויכא
 קושיא לדברי הירושלמי אך ק' מאביביל שהיתה אשת נבל איד
 לקחה דוד והנה אי אמרי' דכאחותה שעה לא היה לו לדוד דין מלך
 מטום דכאלו היה קיים ניהא ואף שאחר כך נעשה מלך
 וקיימה הא לא קשיא כלל כיון דכשעה שנשאה נשאח כהיתר אף
 כאחר כך נעשה מלך מותרת היא לו ונדולה מוז מנינו ככהן
 נכנסה אלמנה ואחר כך געשה כהן גדול דמותר לקיימה כאופן
 דאביביל לא הותרה לדוד אלא מפני טלח היה לו באותו זמן
 דין מלך *

ובזה נבא לכונת הכתוב שאמרה אביביל וזכרת את אחתך
 כלומר כפי סברתי שאני אומרת לך טלח נא שבע
 אחתך כי עשה יעשה ה' לאדוני בית נאמן אבל עכשו עדין
 להלכותי שאלו קיימת וזכרת את אחתך טלח ימות נבל אני
 מותרת לך וכת' ש וכיונה לומר דלא מיבעיא דאני סבורה שאין
 לך דין מלך להחמיר * שלא יתכן נבל לפי שאין לו דין מורד
 במלכות מאתה ששאל עדין הוא קיים אלא אפילו להקל אני
 סבורה שאין לך דין מלך ורוא' שאם ימות נבל מותרת אני לך
 והו' מ"ס דז"ל וזכרת את אחתך היינו דאמרי' אינני איתתא
 בהדי טמא פלכה כלומר בטור ויכוחה עם דוד כדן זה אם היה
 לו לדוד באותה שעה דין מלך אי לא הכריחה הדבר ממש כהיא
 מותרת לו לאחר סימות וכדכתיבנה *

והנה אף שבתחלה חלקו דוד ואביביל בזה אי מכוון מלחמה
 דומה למטוח דכהונה או לא מ"מ ראינו שחזר דוד
 והודה לדבריה שהרי כבר כתבנו לעיל טבל אוחס * שנה חדיש
 שהיה בורח מאבטלוס היה מתכפר בטעירה בהדיוט לפי שהיה
 סבור שלא היה לו דין מלך ויכוון לבו בטוח בה' שחזור למלכותו
 ובוש יהיה נחמל לו אותו עון דבת שבע אך אם לא היה מתכפר
 בפעירה בהדיוט אלא שהיה סבור שאף באותו זמן שהיה בורח
 מפני אבטלוס היה לו דין מלך אם כן * אף בניחזור למלכותו
 אינו נחמל לו אותו עון דבת שבע *

ובזה ייבנו אויה פסוקי' כשבא שמי' להתחנן לפני דוד
 שיחזול לו על מה שכוהו כתיב ויען אבייני בן צרויה
 ויאמר השת זמח לא יומת שמי' ביי קלל את משיח ה' ויאמר
 דוד מה לי ולאם בני צרויה כי תהיו לי היום לטו וימיר כי הלל
 ידעתי כי היום אני מלך על ישראל * ודבר כתיבתי לעיל בדרוש
 הקודם ליישב כל מה שיש לדקדק ופסוקים אלו יע"ש * אך עם
 האמור כאן יתיישבו אלו הדקדוקים באופן אחר והוא דאבייני
 היה

דאסורים לנכוח אלא חפ' משעת שנעשו להדיוט נאסרו לנכוח
 שהרי כתב סוף פ"ח מה' בית הכחירה וז"ל אין עושי' כל הכלים
 מתחלתם אלא לטם הקודם ואם נעשו מתחלתם להדיוט אין
 עושים אותם לנכוח * הרי דמוכח מדבריו דמשעה שנעשו
 להדיוט אין עושים אותם לנכוח וכן מוכח מסוף דבריו שכתב
 אנשים וקורות שחב' מתחלה לבית הכנס' אין בונים אותם להד
 הבית ע"כ מוכח מדבריו דבהזמנה להדיוט נאסרו לנכוח *
 אמת שמעולם תמתי בדברי הר"ם הללו דמאחר דקול

הן דהזמנה לאו מילתא היא למה יאמר לנכוח בהזמנת
 להדיוט * ועוד קשה מההיא דתניא פ' הקומץ רב' דף כ"ב
 ומיימי לה כפ' פרת חטאת על העגים אשר על המזבח ר' אליעזר
 בן שמעון אומר מה מוכח טלח נשתמ' בהם הדיוט אף ענים טלח
 נשתמש בהם הדיוט והקטור לזה והכתי' ויאמ' ארונה ל' דוד יקח
 ויעל אדוני המלך הטו' בעיניו דהא הבקר לגולה והמורני' וכלי
 הבקר לעגו' ותרנו כחדתי ע"כ * מטמ' מהכא דאין נאסרו לנכוח
 אלא בשמוס הדיוט אבל בהזמנה להדיוט לא דאי לא תימא הכי
 מאי משני בחדתי הא ארונה הומינס להדיוט וע"אם מוריגים
 וכלי הבקר וליכא למימר דשאני ענים דלא מסרו אלא בשמוס
 ולא בהזמנה דהא מהיקט דמוכח נפקא לן איסור בני ענים ואין
 לחלק בנייהם דאין היקט למחנה * ועוד מדברי ר' אלעזר בן
 שמעון שאמר מה מוכח טלח נשתמש בו הדיוט מוכח דלא
 מתסר בני מוכח כי אם בשמוס להדיו' דוקא ולא בהזמנה ונ"ע *
 הכלל העולה לדכולי עלמא כלי שנשתמש בהם הדיוט * אוסרים
 לנכוח ולפי הקו' שפשה הירושלמי היה לנו לאסור בני נכוח
 כלי הקדם שנשתמש בהם הדיוט ולומר ומה כלי הדיו' שנשתמש
 בהם הדיוט אוסרים לנכוח כלי נכוח שנשתמש בהם הדיוט אינו
 דין שהיו אוסרים לנכוח ודין זה לא שמענו מעולם * שכלי נכוח
 שהיו נאסרים * בשביל שמוס הדיוט ומדברי הר"ם שכתב וכלי
 נכוח עד טלח נשתמש בהם נכוח רשאי להשתמש בהם הדיוט
 ומשנתמ' בהם נכוח אסורי' להדיוט משמע דליכא איסור לאחרי
 שנשתמש בהם הדיוט לנכוח ודוק' בני עבודה זרה אמרינן דכלי
 נכוח שנשתמש בהם לעבודה זרה דאסורים לנכוח וכדכתיב וכל
 הכלים אשר וכו' המלך אחז וכו' אבל בשמוס לא מנינו דנאסרו
 כלי נכוח ולפי הירושלמי היה מן הדיוט שיחסרו כלי נכוח' שנשתמ'
 בהם הדיוט * מקו' וכו' ש' והדבר נריך אנלי תלמוד *

ורע דבעיקר דברי הירושלמי הללו דנחלקו רבי יוחנן ורבנן
 דקסרין דלר' יוחנן אותם הפילגשים היו מותרות לדוד
 מן הדיוט ולרבנן דקסרין היו אסורות לדוד * מקו' אני
 מסתפק בסברת רבי יוחנן אי פליגי נמי בעיקר דיון שאמרו
 רבנן דקסרין דכלי הדיוט שנשתמש בהם הדיוט אסור למלך או
 דלמא בדיון זה מורה ד' יוחנן דכלי הדיוט שנשתמש בהם הדיוט
 דאסור למלך אך במה שהולידו רבנן * דקסרין מקו' דכלי המלך
 שנשתמש בהם הדיוט דאסורים למלך בזה חולק עליהם ר' יוחנן
 וס' ל דמלכותא מתאה היו כמלכותא שילאם וכי היכי דלגבוה
 כלי שרת שנשתמש בהם הדיוט לא נאסרו לנכוח אף שהדין הוא
 בכלי הדיוט שנשתמש בהם הדיוט דאסורים לנכוח הכי נתי
 מלכות מתאה כלי המלך שנשתמש בהם הדיוט מותרים למלך
 אף שכלי הדיוט שנשתמש בהם הדיוט אסורים למלך * ומדברי
 רבנן דקסרין שאמרו ומה כלי הדיוט שנשתמש בהם הדיוט
 אסורי' למלך * שפשי שדין זה הוא מוסרם מהכל ואין עליו חולק
 ולא באו לחדש אלא המולד' שהולידו דהיינו דכלי המלך שנשתמש
 בהם הדיוט דאסורים למלך * הן אמת שכעת לא מלחתי זה
 כשום מקום שיהיה המלך אסור להשתמש בכלי הדיוט שנשתמש
 בהם הדיוט והדבר נריך אנלי תלמוד *

דרך המלך דרוש יב

היה סבור דמכות דמלכות היינו כמטות דכהונה ואף כנסתלק
מן המלכות דינו כמלך דומיא דמטות דכהונה דקיימא לן דמטות
כהונה טעבר כהונתו מביא פד הבא על כל המצות וזהו
שאר המצות זאת לא יומת שמעי כי קלל את מטיח ה' כלומר
מאחר שאתה מטיח ה' אף אם בומן שאין אתה מולך דינך כמלך
דומיא דמטיח דכהונה ואם כן שמעי חייב מיתה אף שבאותה
שעה שקלל שמעי את דוד היה נדרף מפני אבטלוס מכל מקום
אכתי דין מלך יש לו ולא כעם עליו דוד המלך ואחר מה לי
ולכם בני גרויה כי תהיו לי היום לסטן כלומר כפי סברתך
טעדין יש לי דין מלך ולא נסתלקתי מהמלכו' נמנח טלח נחחדם
כי טוס דבר לתלות בו שנתכפר לי עון דבת טבע ואין לך טטן
גדול מזה אף האמת הוא כי הלל ידעתי כי היום אני מלך
על ישראל ולא מקודם דמקודם היה דיני כהדיוט ואם כן עכטו
שמלכתי נחמלו לי כל פונותי

ובזה יובן מאי דאמרינו ברות רבתי בפ' ויאמר לה כוענו
לית האוכל נטי הליס ואל ר' יוחנן פתר קרייח כדוד
בוטי הלום קרוב למלכות ותטכ מגד הקודרים טגולדה ממנו
המלכות דאר' הונא כל אותם טטה חדשים טהיה דוד בורח
מאבטלוס לא עליו לו מהמנין טהיה מתכפר לו בטעירה כהדיוט
ויכבוט לה קלי טחורה לו מלכותו טנאמר עתה ידעתי כי הוטיע
ה' מטיחו ע"כ ומהר"ש יפה אל תמה בטיוס המאמר דרנה
ללמוד דחורה לו מלכותו מדכתיב עתה ידעתי כי והלא מקרא
חלא הוא בטמואל דלאחר טנהרג אבטלוס מלך על כל ישראל
והכינו ה' למלך וא"כ למאי אינטרדיך לאתויי קרא דעתה ידעתי
והניחו כתימא אף לפי דרכינו אחי ספור דהוקטסה לו לרבי
יוחנן דתנ"ל טגולדה ממנו מלכותו וא"כ חורה לו איפח דמ"בול'
לא ניטלה ממנו מלכותו דאפי' באותם טטה חדשים טהיה בורח
ממני אבטלוס היה לו דין מלך וא"כ איז כאן חורה דמי הוטיחו
דיחור לו מלכותו לזה בא ר"י ויליף לה מדכתיב עתה ידעתי
כי הוטיע ה' מטיחו והיינו כשמלך אחר דוד טתה ידעתי טידע
טהוטיעו מאותו עון דבת טבע והיינו מטוס דנחמלו לו כל ע
עונותיו ומ"ל לדוד טנחמל לו אותו עון עכ"ל טאותם ו' חדשים
טהיה בורח מאבטלוס נגודה ממנו מלכותו והיה מתכפר
בטעירה כהדיוט ומ"ה כטחור למלכותו אחר עתה ידעתי כי
הוטיע ה' מטיחו כדן מי טמולך טנחמלין לו כל ע
טונותיו הכלל השילה טרוד לא היה לו דין מלך לא בומן טאול
ולא בומן טהיה בורח ממני אבטלוס דכיון טטטה לב כל ישראל
אחרי אבטלוס לא היה לו דין מלך ועמ"ה היה מתכפר בטעירה
כהדיוט

ובזה כבין כונת הכתוב וענת אחיתופל אשר יפך בימים
ההם כאשר ישאל איש בדבר האלקים גם לדוד גם
לאבטלוס ויש לדקדק במה טסיים לו גם לדוד גם לאבטלוס
טהם דברים מויתרים דתוכח תיטי טוס הפרט כוז דוד ואכטלו'
לפאר העולם וכמ"ט וענת אחיתופל אשר יפך כאשר ישאל איש
בדבר האלקים הרי כלל בזה כל העולם מי יש לדקדק מלת גם
טהיה מויתרת והי"ל לדוד ואבטלוס ועיין מ"ט בדרך החיים
דרוש ב' יע"ט אף כפי דרכינו יאמר נא דה"ט דכיון טרוד לא
היה לו דין מלך בומן טהיה נדרף ממני אבטלוס וא"כ לא היה
נשאל באורים ותומים דהא איז נשאלין כי אם למלך ואם דוד
היה לו דין מלך א"ב אבטלוס לא היה לו דין מלך דחטיב כ
כליטסיים בטלמא וכדא"י בירוש' פ"ג דהוריות דמלך ישראל חטיב
מלך לענין הקרבן מל טגנת וא"ר יוסי בר כוז ובלחוד עד דיהוא
בז נמי טמאז ויליך כליטסי' היו בוטליו אות' ע"כ כלו טחטובי'
בלטרי' טאין להם הוד מלכות מאחר שמלכותם לא היה על פי

נראה

כ"כ באופן דלא מסכת לה שטיבו אורים ותומים לדוד ואכטלו'
טלח דוד היה לו דין מלך אבטלוס היו כליטסיים בטלמא טאין לו
דין מלך ואם דוד לא היה לו דין מלך אבטלוס היה לו דין מלך
וזהו כונת הכתוב וענת אחיתופל אשר יפך בימים ההם כאשר
ישאל בדבר האלקי' דהיינו אורי' ותומי' והוסיף הכתוב לו דמה
אחרת יתירה היתה באחיתופל מה טלח היה באורי' ותומים והוא
דענת אחיתופל היתה גם לדוד גם לאבטלוס ואלו באורים
ותומים לא היו מטיבין לאבטלוס ולדוד טלח היו מטיבין
לדוד מטוס דהיה לו דין מלך לא היו מטיבין לאבטלוס דחטיב
כליטסיים בטלמא ואם היו מטיבין לאבטלוס מ"ה נטה לב כל
ישראל אחריו לא היו מטיבין לדוד טהרי איז לו דין מלך טהרי
מטעם זה היה מתכפר בטעירה כהדיוט וכמו שכתבתי

ובזה יובן מאי דאמרינו ברות רבתי בפ' ויאמר לה כוענו
לית האוכל נטי הליס ואל ר' יוחנן פתר קרייח כדוד
בוטי הלום קרוב למלכות ותטכ מגד הקודרים טגולדה ממנו
המלכות דאר' הונא כל אותם טטה חדשים טהיה דוד בורח
מאבטלוס לא עליו לו מהמנין טהיה מתכפר לו בטעירה כהדיוט
ויכבוט לה קלי טחורה לו מלכותו טנאמר עתה ידעתי כי הוטיע
ה' מטיחו ע"כ ומהר"ש יפה אל תמה בטיוס המאמר דרנה
ללמוד דחורה לו מלכותו מדכתיב עתה ידעתי כי והלא מקרא
חלא הוא בטמואל דלאחר טנהרג אבטלוס מלך על כל ישראל
והכינו ה' למלך וא"כ למאי אינטרדיך לאתויי קרא דעתה ידעתי
והניחו כתימא אף לפי דרכינו אחי ספור דהוקטסה לו לרבי
יוחנן דתנ"ל טגולדה ממנו מלכותו וא"כ חורה לו איפח דמ"בול'
לא ניטלה ממנו מלכותו דאפי' באותם טטה חדשים טהיה בורח
ממני אבטלוס היה לו דין מלך וא"כ איז כאן חורה דמי הוטיחו
דיחור לו מלכותו לזה בא ר"י ויליף לה מדכתיב עתה ידעתי
כי הוטיע ה' מטיחו והיינו כשמלך אחר דוד טתה ידעתי טידע
טהוטיעו מאותו עון דבת טבע והיינו מטוס דנחמלו לו כל ע
עונותיו ומ"ל לדוד טנחמל לו אותו עון עכ"ל טאותם ו' חדשים
טהיה בורח מאבטלוס נגודה ממנו מלכותו והיה מתכפר
בטעירה כהדיוט ומ"ה כטחור למלכותו אחר עתה ידעתי כי
הוטיע ה' מטיחו כדן מי טמולך טנחמלין לו כל ע
טונותיו הכלל השילה טרוד לא היה לו דין מלך לא בומן טאול
ולא בומן טהיה בורח ממני אבטלוס דכיון טטטה לב כל ישראל
אחרי אבטלוס לא היה לו דין מלך ועמ"ה היה מתכפר בטעירה
כהדיוט

ובזה כבין כונת הכתוב וענת אחיתופל אשר יפך בימים
ההם כאשר ישאל איש בדבר האלקים גם לדוד גם
לאבטלוס ויש לדקדק במה טסיים לו גם לדוד גם לאבטלוס
טהם דברים מויתרים דתוכח תיטי טוס הפרט כוז דוד ואכטלו'
לפאר העולם וכמ"ט וענת אחיתופל אשר יפך כאשר ישאל איש
בדבר האלקים הרי כלל בזה כל העולם מי יש לדקדק מלת גם
טהיה מויתרת והי"ל לדוד ואבטלוס ועיין מ"ט בדרך החיים
דרוש ב' יע"ט אף כפי דרכינו יאמר נא דה"ט דכיון טרוד לא
היה לו דין מלך בומן טהיה נדרף ממני אבטלוס וא"כ לא היה
נשאל באורים ותומים דהא איז נשאלין כי אם למלך ואם דוד
היה לו דין מלך א"ב אבטלוס לא היה לו דין מלך דחטיב כ
כליטסיים בטלמא וכדא"י בירוש' פ"ג דהוריות דמלך ישראל חטיב
מלך לענין הקרבן מל טגנת וא"ר יוסי בר כוז ובלחוד עד דיהוא
בז נמי טמאז ויליך כליטסי' היו בוטליו אות' ע"כ כלו טחטובי'
בלטרי' טאין להם הוד מלכות מאחר שמלכותם לא היה על פי

נראה

ועם זה יובן מאי דאמרי' במדרש הביאו מוהרימ"ט בדרשותיו
בפרשת חיי טרה ואל למנחם כל מחלת טובה היתה א'
אביגיל לדוד מלך הרבנות טבעולם טאלו עטה דוד אותו מעטה
טחטב לעטות ליכל אפילו היה מב א כל חילי נביות טכחולם
לא היה מתכפר לו והיא באתה ומלחמו היו למנחם על מחלת
שמחלה לו כטס טהקרבנות מתכפרי' ע"כ ויש לדקדק דמאי קאמר
טאלו עטה דוד אותו מעטה טחטב לעטות ליכל אפילו היה
מקריב כל חילי נביות טכחולם לא היה מתכפר לו דהיזן מנינו
דעון דטפיכות דמים איז לו ממילה וטוד דרוד מז הדין
היה רונה להרוג לנבל לפי טהיה מורד במלכות ואף דנימא
דמן הדין לא היה בכל מחוייב מיתה לפי טלח היה עדין לדוד
דין מלך מטוס דעדון היה טאול קיים מכל מקום
טוגנ טיה ואם כן לתה לא היה לו
כפרה

נראה

ונראה דזה יוכן עם מאי דאחריון דאחר דוד לפני הקב"ה מחול לי על אותו עון אחר לו ככר התנחל שלמה בנך ואחר כן הבא על אשת דעהו לא ינקה כל הנגע בה כו' וכבר כתבנו לעיל שדואג ואחיתופל היו אומרים אפטר אדם טעבה את הכבשה והרג את הרועה יש לו טעוה אין יטעוה לו באלקים שלה נתבאר מכל זה טעון זה דעת טבע היה חמור עד מאד עד שלא ניתן למחילה • וכבר כתבנו לעיל טעמו של דוד שהיה רוצה להרוג לנבל מדון מורד במלכות הוא מטום דהיה סבירא ליה דכיון דמתח על שמואל מאותה טעה היה לו דין מלך דהיה סבור דמשוח דמלכות הרי דינו כדון מטוח דכהונה טכמיסחתו הדבר תלוי ואפי' טעדין לו מלך מכל מקום יש לו דין מלך וכתו סכת מוהר"ט ז"ל ואבינו הטיבה לו דזה אינו דנבי מלך אין הדבר תלוי במשיחה כי אם במלכות וכיון שכן כיון שהיה שאל קיים אין לו דין מלך ואם כן על נבל אינו חייב שיהא מדין מורד במלכות והנה כפי סברת דוד דמשוח דמלכות הוא כמשוח דכהונה נמנח דאף בטעה שברחו מפני אבטלוס ואף טכנטרע אפתי יש לו דין מלך ולא היה מתכפר בטעוה כהדיוט כי אם בטעוה כדון מלך וכדמנן בהריות כהן משיח טעבר ממשיחתו מביא פר כדון כהן משיח ואפילו ננטרע כמו יש לו דין כהן משיח וכתו שכתבנו לעיל ואם כן אף כשחזר למלכותו לא נתחדש לרשום דבר לומר שנתחלו לו כל עונותיו • אך כפי סברת אבינו שאתרה דלא דמי מטוח דמלכות למטוח דכהונה ודוד לא היה לו דין מלך כיון שהיה שאל קיים נמנח דכפדרח מפני אבטלו' לא היה לו דין מלך וניטלה ממנו מלכותו ומטום הכי היה מתכפר בטעוה כהדיוט ואם כן כשחזר למלכותו נטעה מלך מחדש ומי טעוה מלך מוחלין לו כל עונותיו וכדילפינן לה מדכתיב בן טעה שאלו בחלכו •

ורו כונת המחבר טובה היתה אבינו לרוד מכל קרבנות הכעולם שאלו טעה דוד אותו מטעה טכטב לפטות לנבל שהיה רוצה להרוג מפני מורד במלכות שהיה סבור שדין מטוח דמלכות הוא כדון מטוח דכהונה ואם כן כל שכן דבומן בורחו מפני אבטלוס שהיה לו דין מלך ואם כן כשחזרע לו אותו מטעה דעת טבע אפילו היה מביא כל איולי בבית לא היה מתכפר לו טכך אחר שלמה כן הבא אל אשת דעהו לא ינקה ולא היה לו טום דבר להגלו כו' שיתכפר לו אותו עון דעת טכטב אך כמה טהורה לו אבינו ואמרה טיש חילוק בין מטוח דמלכו' למטוח דכהונה ומט' נבל אינו חייב מיתה והודה דוד לדכריה וכטשה בורח מפני אבטלוס היה מתכפר בטעוה כהדיוט א"כ כשחזר למלכותו נמחל לו אותו עון דעת טכטב כדון מי טעולך שמוחלין לו כל עונותיו •

ועל פי האמור בענין אשח עיני לנחך מאחר הפנ"ו קדים • ויש לדקדק כמ"ס דוד ולא עוד אלא בטעה טהס עוסקי' בנגעים והאלות עוסקים ממטנתם ואומרים לו דוד הבא על אשת אים מיתתו כמה דמאי חידושא וכי בטביל שהיו עוסקים בנגעים לא יהיו מלעינים עליו • ואם הכונה לומר דאפילו בטעה טעוסקים בתורה עוסקים ממטנתם ומלעינים הל' ולא עוד אלא אפי' בטעה טעוסקים בתורה ומאי אירא נגעים דנקט • אמנם מכלל האמור לעיל ואחר גא דה"ס דאלו המלעינים היו טבורים טרוד מעולם לא נסתלק ממלכותו כיון שהוא מטוח בטוח המטחה ודין מטוח דמלכות טיה למטוח דכהונה וא"כ לא נתכפר לו עון דעת טכטב אך דוד היה סבור שנסתלק ממלכותו בטעה טברח מאבטלוס ומט' היה מתכפר בטעוה כהדיוט וכן כמו מטוח דנטרע טטה חדשים על אותו עון כדאי' בנמ' וק"ל דכתיב כנטרע עבר תנשיאותו ומביא טעוה כהדיוט וכתו

שכתב הרמב"ם סוף ה' טנות יפ"ט • וכיון שכן כשחזר לו למלכותו נתכפר לו אותו עון דעת טכטב כדון מי שמולך שמתכפרין כל עונותיו • והנה חילוק זה דאיכא בין כהן מטוח למלך דכהן מטוח אף טעבר מכהונתו עדין יש לו דין כהן מטוח ואילו מלך כיון טעבר מנדולתו אין לו דין מלך כי אם דין הדיוט ילפינן לה מדין נגעים • הלא זה הדבר דאמרי' בפ"ג דהריות פ"ר אשר נשיא יחטא פרט לחולה והקטו מטום דהו"ל חולה אידחי ליה מנשיאותיה וטרנו אחר רב אכדתי בר חמא פרט לכשיא טכנטרע טכ' וינגע ה'את המלך והיו מגור' עד יום תמות ויטב בבית החפטי' ופרטו דנטעה חפטי' מן המלכו' וכהדיוט דמי פ"כ • וכדף זב אמרינן טחם טבי מנייה דבא מר"ן כהן משיח טכנטרע מהו בטמיה אל' הונא כריה דר'ן לר' טפא טניכא והוא אשה כבתוליה יקח אין לי אלא טעבר מחמת קרוי עבר מחמת מומי מנין ת"ל והוא יוסרטי' וכי ננטרע הו"ל כמות ואפי' אסור כאלמנה ע"כ • למדנו מכאן דכהן משיח טעבר יש לו דין כהן ואילו מלך טעבר אין לו דין מלך •

ורו כונת דוד באומרו ולא עוד אלא אפי' בטעה פרה עוסקים בנגעים ורואה ההפך טיש בין כהן משיח למלך דמלך כיון טכנטרע עבר ממלכותו ויש לו דין הדיוט ומביא טעוה אפי' הם אומרים לו דוד הבא על אשת אים מיתתו כמה יואין להם הכנ' כלל דכיון שאינו נסתלקת ממלכותו א"כ כשחזרתי למלכו' כבר נתכפרו לי כל עונותי כאמור כי אל רחום ה' נטעה עון ופטע חסד לחלפים לואהביו ולטומי מותיו •

דרוש יג

במדרש אתה החילות להראות את עבדך את גדלך ואת ידך החזקה את גדלך זה המן •

הביבין ישראל חיבה ימירה נודעת להם הן אל כבוד לא ימאס ובכמה מקומות ואת מנאנו טכטב כבוד גדול טכודו ככל מכל כל • ונרטינן בפ"ק דר"ה דף ז' דב שמואל בר אינייא מטייה דרב מנין לנור דין טל נבור דאפי' טנחחם נקדע טנחמר כה' אלקינו בכל קראינו אליו והכתיב דרשו ה' בהמנאוו טחם ביחיד הכה נכבוד ויש לדקדק דא"כ רבי ינחק דאמ' יפה טעקה לאדם בין קורם נ"ד בין לאחר נור דק מה יענה בטסוק זה דכתיב דרשו ה' בהמנאוו דמוכח מנייה דים זמן שאינו טענה וזיינו ודאי לאחר נור דין •

וראיתי להרמב"ם זל פ"ב מה' מטובה דיו"ז שכתב זל' אעפי' שהטטובה והלעקה יפה לעולם בטטרה ימים טבין ר"ה ויום הכפורים הוא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד שנאמר דרשו ה' בהמנאוו בד"א ביחיד אבל בנבור כל זמן טעוטים טטובה וגועקין בלב טלם הם נענים כנאמר כה' אלקינו בכל קראינו אליו ע"כ • והנה תחלת דברי הר"ם שכתב אעפי' טכטובה וכו' הם דכרי ר' ינחק דאית ליה דאפי' נור דין דיחיד נקדע ואפי' טכטב טיש חילוק בין יחיד לנבור • זלפי טפטן טל דברים לא מנינו חילוק בין יחיד לנבור אלא למ"ד נבור דין דיחיד אינו נקדע אבל למ"ד דאף נור דין דיחי' נקדע לא מנינו חילוק בין יחיד לנבור •

והנראה אנלי בדעת הר"ם הוא דס"ל דלמ"ד נבור דין דיחיד אינו נקדע לדידיה ודאי אינו מושיל טום דבר לאחר נור דין וכדאמרינן כמאן מוליכין אקדרי' ואמריעי כר' יוסי ואמרי' טור טחם דף יז טכטב בנתיים מוחלין לו לא טב בנתיים אפילו הביא כל איולי נביות טכטולס אין מוחלין לוי' אלא דליכא טום תקנתא לאחר נור דין • ומיהו כ"י ימי טטובה אפי' לאחר